

วิชา ศศภ ๑๐๐ ศิลปะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (จำนวน ๓ หน่วยกิต)

ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๕๕

ก่อนอื่นเราต้องบอกก่อนเลยว่า ที่เราสรุปมาเป็นเพียงความเข้าใจของเราจากการอ่านเท่านั้น เราไม่รู้ว่าข้อสอบจะเป็นยังไง (แต่เราฟังอาจารย์มา ก็น่าจะออกประมาณที่เราเขียนไว้ในส่วนที่ ๑) ถ้าเพื่อนๆมีเวลา (คงยาก !!) ก็ลองกลับไปอ่านเนื้อหาอย่างละเอียดละกัน และที่เราสรุปมานี้คงไม่ได้หวังว่ามันจะออกสอบทุกข้อหรอกนะ แต่น่าจะช่วยให้เพื่อนบางคนที่ไม่ค่อยมีเวลา เพื่ออยากอ่านหน้าห้องสอบจะได้หยิบมาเปิดดูเล่นๆ ที่สำคัญวิชานี้คงไม่ใช่วัดคนเก่งไปซะทีเดียวหรอก แต่น่าจะวัดคนที่อด ถึก ทน กับการอ่าน passage ยาวๆ มากกว่า

สุดท้ายยังก็ขอเป็นกำลังใจให้เพื่อนๆทุกคน สู้ๆ และผ่านพ้นการสอบนี้ไปได้ ที่สำคัญขอให้มีความสุข คิดออก ฝนถูก ไม่หลับในห้องสอบ และทำข้อสอบได้ทุกข้อเลยละกัน นะครับ โชค A+ ทุกคนนะ :)

ปล. ถ้าส่วนไหนผิดพลาดก็ขออภัยเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วยนะครับ TT

เนื้อหาในเอกสารประกอบด้วย

๑. แนวข้อสอบปลายภาคการศึกษาต้น
๒. การฟัง การอ่านในชีวิตประจำวัน และการสนทนาในบริบทสังคม
๓. การฟังการบรรยาย และการจดบันทึก
๔. การอ่านข่าว และสรุปข่าว / การฟังและอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ
๕. การรับสารประเภทสารคดี / การอ่านจับใจความ
๖. การเขียนย่อหน้า และประเภทของย่อหน้าแบบต่างๆ
๗. การเรียบเรียงข้อมูลและลำดับความคิด
๘. การรับสาร ส่งสารเพื่อแสดงความคิดเห็น
๙. การเขียน และการตรวจประเมินเรียงความ
๑๐. การเชื่อมโยงความคิด (คล้าย GAT ส่วนเชื่อมโยง)
๑๑. ระดับภาษา และคำราชาศัพท์
๑๒. คำทับศัพท์ คำศัพท์เฉพาะศาสตร์ (ดูในหนังสือเรียนนะครับ)
๑๓. การอ่านแบบต่างๆ

๑.แนวข้อสอบปลายภาคการศึกษาต้น

๑.๑ ข้อสอบเป็นแบบปรนัย (ตัวเลือก) จำนวน ๑๑๖ ข้อ คะแนนรวม ๒๐๐ คะแนน (เก็บ ๒๐ คะแนน)

เวลา ๓ ชั่วโมง สอบวันจันทร์ที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

๑.๒ ส่วนที่น่าจะยากที่สุดคือ ส่วนของระดับภาษา เพราะอาจารย์จะให้สถานการณ์ และคำพูดมา อันไหนเป็นแบบไหน ต้องจับประเด็นให้ถูก และต้องค่อนข้างแม่นใน concept เรื่องระดับภาษาแบบต่างๆ

๑.๓ กำหนดบทอ่านมาให้ มีทั้งบทความ บทความเชิงวิชาการ (พวกการวิจัยต่างๆ) แล้วจะถามว่า ข้อความนี้เชื่อได้หรือไม่ อย่างไร ถามประเด็นสำคัญ(ดู key word) ถามชื่อเรื่อง ถามข้อสรุป ฯลฯ (ปล. ซึ่งบทอ่านจะยาวมาก เตรียมตัวเตรียมใจ และกินกาแฟไปด้วยเพื่อหลับในห้องสอบ ☺)

๑.๔ จงพิจารณาประเด็นต่อไปนี้ว่าประเด็นใดเหมาะสมสำหรับเรียงความเรื่องนี้

๑.๕ คำที่เปลี่ยนไป หรือสูญหายมีปัจจัยใดเกี่ยวข้อง หรือเพราะอะไรถึงสูญหาย

๑.๖ ข้อใดใช้ระดับภาษาต่างจากข้ออื่น

๑.๗ พาดหัวข่าวนี้น่าจะเหมาะกับข่าวใดต่อไปนี้

๑.๘ ข้อใดเป็นข่าว

๑.๙ ความเหมาะสมเรื่องการเขียนบันทึกย่อ (Note)

๑.๑๐ คำราชาศัพท์ต่อไปนี้ถูกต้อง **ยกเว้น**ข้อใด

๑.๑๑ วัจนภาษา (วาจา) และอวัจนภาษา (อวาจา = ไม่ใช่วาจา) ดูดีๆว่ามีอะไรบ้าง

๑.๑๒ เลือกหัวข้อในการสนทนาให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

๒.การฟัง การอ่านในชีวิตประจำวัน และการสนทนาในบริบทสังคม

๑) การสนทนา คือ พฤติกรรมการสื่อสารที่ประกอบด้วยคนตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป พูดคุยกันด้วยจุดประสงค์ต่าง

๒) วัจนภาษา คือ ภาษาที่ใช้ถ้อยคำในการสื่อสาร (หมายถึงเสียง หรือตัวอักษรแทนเสียง)

๓) อวัจนภาษา คือ ภาษา(มนุษย์) ที่ไม่ใช่ถ้อยคำ เช่น ภาพ ป้ายจราจร สี/แบบ/ขนาดตัวอักษร(ใหญ่ เล็ก) สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง(ดูโกรธ ดูโมโห ฯลฯ) *อวัจนภาษา บางครั้งต้องอาศัยการตีความเข้าช่วย

๓.การฟังการบรรยาย และการจดบันทึก

หลักการฟังการบรรยาย

๑) สังเกตหัวข้อเรื่องที่ฟัง ว่าฟังเกี่ยวกับเรื่องอะไรเพื่อคาดเดาเนื้อหาเบื้องต้น

๒) สังเกตคำที่ปรากฏบ่อยๆ นั้นหมายถึงใจความสำคัญ

๓) สังเกตชุดคำที่เกี่ยวข้อง เช่น พระพุทธรูปปางมารวิชัย พระพุทธรูปปางห้ามญาติ พระพุทธรูปปางลีลา แสดงว่าตอนนี้ผู้พูดกำลังพูดถึงพระพุทธรูปปางต่างๆอยู่ใช่ไหมครับ?

๔) สังเกตคำบอกความสำคัญ

หลักการถามและตอบคำถาม

๑) ถามความจำ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร)

๒) ถามความเข้าใจ (ขนมบัวลอยคืออะไร รสชาติเป็นอย่างไร มีวิธีการทำอย่างไร จงอธิบาย จงยกตัวอย่าง...)

๓) ถามให้วิเคราะห์ (ทำไม เพราะอะไร จงเปรียบเทียบ ถามให้จัดประเภท)

๔) ถามให้สังเคราะห์ (จะมีวิธีการอย่างไร จะทำอย่างไร)

๕) ถามให้ประเมินค่า (ดี ถูกจริง เหมาะสมหรือไม่ อะไรดีกว่ากัน มีความคิดเห็นอย่างไร)

๔.การอ่านข่าว และสรุปข่าว

ข่าว คือ ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ ความคิด ที่เกิดขึ้น ที่ได้รับการค้นพบ หรือพยากรณ์ โดยต้องมีความสำคัญ ความน่าสนใจ ต่อบางคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคม

โครงสร้างพื้นฐานของการเขียนข่าว

๑) พาดหัวข่าว (Headline) คือ ส่วนบนสุดของข่าว มีเพื่อสรุปสาระสำคัญ เป็นข้อความที่ดึงดูดผู้อ่าน

๒) ความนำข่าว (Lead) คือ ย่อหน้าแรกของข่าว อยู่ถัดจากพาดหัวข่าว มีเพื่อสรุปสาระของข่าวทั้งหมด ใช้ภาษาที่รัดกุมชัดเจน

๓) ส่วนเชื่อม (Neck) คือ ส่วนเชื่อมโยงระหว่างความนำ(Lead) กับเนื้อข่าว(Body) มีเพื่อบอกภูมิหลังของข่าว เช่น เป็นข่าวต่อเนื่อง ต้องการพูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดก่อนหน้านี้

๔) เนื้อข่าว (Body) คือ ส่วนรายละเอียด บอกทุกเรื่อง ขยายทุกประเด็น เรียงลำดับเวลา โอ้ว! พระเจ้ามันละเอียดโคตร !!

ลักษณะของข่าวที่ดี

- ๑) ความถูกต้อง คือ นำเสนอข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ๒) ความสมดุล คือ ให้น้ำหนักข่าว หรือแหล่งข่าวแบบเสมอภาค
- ๓) ความเป็นกลาง คือ ไม่สอดแทรกความเห็นส่วนตัวลงไป
- ๔) ความชัดเจนและกะทัดรัด คือ ภาษาที่ใช้ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย

จะรู้ได้ยังไงว่าข่าวที่อ่านเป็นข่าวประเภทอะไร?

สังเกตจากกลุ่มคำที่เห็นในข่าว เช่น

- ข่าวอาชญากรรม → กระชก แหง ฟัน ย่างสด ยิง ทุบ ดับสยอง
- ข่าวการเมือง → แฉ เปิดโปง จัด ฟัน ข่าแหละ เชือด แฉ โวย ฟ้อง จวก โว ฟุ้ง
- ข่าวกีฬา → โคะน แสง เฉือน คว่ำชัย ถล่ม หนีห่าง ไล่บี้
- ข่าวเศรษฐกิจ → หนุน ดัน ปลุกกระแส จนแต้ม วูบ ชะงัก ป่วย ป่วน ถอดใจ
- ข่าวบันเทิง → ลั่น ออกปาก แย่ วอน ออกตัว ฟุ้ง เม้าท์ วิน

๕.การรับสารประเภทสารคดี / การพูดและการเขียนสรุปความ

ก) ส่วนสำคัญของข้อความ

ใจความ หมายถึง เนื้อความที่สำคัญของย่อหน้า เป็นประเด็นหลักที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ มีความหมายครอบคลุมเนื้อหาในย่อหน้า

พลความ ซึ่งหมายถึงส่วนที่ทำหน้าที่ขยายความ ให้รายละเอียด (ตรงข้ามกับใจความ)

ข) เทคนิคการอ่านจับใจความข้อเขียนเชิงวิชาการ (ข้อสอบออกเป็นบทความยาวๆ)

- สังเกต ชื่อเรื่อง ชื่อบท หัวข้อหลัก หัวข้อย่อย ทำให้จับประเด็นว่าอ่านเรื่องอะไรอยู่
- สังเกต ศัพท์เทคนิค ที่เป็นคำสำคัญของเรื่องหรือย่อหน้า
- สังเกตรูปแบบ / โครงสร้างการนำเสนอข้อมูลที่ปรากฏซ้ำๆ เช่น สาเหตุ-ผลลัพธ์, จุดแข็ง-จุดอ่อน, ประโยชน์-โทษ จะช่วยให้สามารถคาดเดาเนื้อหาที่กำลังจะอ่านได้ล่วงหน้า

๖.การเขียนย่อหน้า และประเภทของย่อหน้าแบบต่างๆ

๑) **ย่อหน้า** คือ ประโยคหรือกลุ่มประโยคที่เรียบเรียงเป็นใจความสั้นๆ มีความคิดสำคัญหรือใจความสำคัญ (Main idea) เพียงเรื่องเดียว

๒) ประเภทของย่อหน้า (แบ่งตามเนื้อหา)

ก. **ย่อหน้านำ** (ย่อหน้าเกริ่นนำ) = พูดชักนำให้คนสนใจ

ข. **ย่อหน้าอธิบายแบบให้คำนิยาม** = วิธีสังเกต คือ คำสำคัญ + เป็น... เช่น “**คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นคณะวิทยาศาสตร์อันดับหนึ่งของประเทศไทย...**”

ค. **ย่อหน้าอธิบายเหตุผล** = วิธีสังเกต คือ ...เพราะ... เช่น “...ที่เป็นที่หนึ่งของประเทศไทย **เพราะ** มีการเรียนการสอนที่ครอบคลุมทุกรายวิชา ตลอดจนมีการปลูกฝังให้นักศึกษามีทักษะในด้านวิทยาศาสตร์ในทุกๆด้าน...”

ง. **ย่อหน้าอธิบายวิธีการ** = อธิบายขั้นตอนตามลำดับเวลา วิธีสังเกต คือ ขั้นแรก... เริ่มต้นจาก เมื่อ...แล้ว จะพบย่อหน้าประเภทนี้บ่อยครั้งในเรื่องของการทำอาหาร

จ. ย่อหน้าอธิบายแบบให้รายละเอียดและตัวอย่าง = วิธีสังเกต คือ แบ่งเป็น เช่น ตัวอย่าง อาทิ เช่น

“...นอกจากนี้แล้ว คณะวิทยาศาสตร์ยังปลูกฝังให้นักศึกษาคิดค้นงานวิจัยต่างๆ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารระดับโลก เช่น งานวิจัยเรื่องกระบวนการการทำงานของยีนผลิตน้ำลายในสิ่งมีชีวิตพวกหอยมุก...”

ฉ. ย่อหน้าอธิบายแบบเปรียบเทียบ = วิธีสังเกต คือ ขณะที่ ส่วน ตรงข้ามกับ เช่นเดียวกับ เหมือนกับ ต่างกับ เช่น

“...หม้ออาจเป็นอาชีพที่ช่วยปิดทองหน้าองค์พระให้งดงาม แต่นักวิทยาศาสตร์เป็นอาชีพที่เหมือนกับ การปิดทองหลังองค์พระ ให้พระเป็นพระที่งามบริบูรณ์...” เปรียบการทำงานของนักวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นการทำงานเบื้องหลัง เพื่อมนุษยชาติ , โดยสังเกตจากคำที่พิมพ์ตัวหนา หรืออาจตีความเพราะข้อความนี้ใช้กลวิธีเชิงเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบ ก็ได้

ข. ย่อหน้าสรุป = สรุปข้อความที่เขียนมาทั้งหมด หรือทิ้งประเด็นให้ผู้อ่านคิด ให้นำไปคิดต่อ ฯลฯ

๓) ประเภทของย่อหน้า (แบ่งตามวิธีนำเสนอความคิด)

ก. ย่อหน้าอธิบาย → ทำให้เข้าใจ

ข. ย่อหน้าบรรยาย → ทำให้รู้ (เรื่องราวต่างๆ)

ค. ย่อหน้าพรรณนา → ทำให้เห็นภาพ

๔) ประเภทของย่อหน้า (แบ่งตามวิธีคิด)

ก. ย่อหน้า**นำ**ความคิด → นำให้น่าสนใจ มีเพื่อบอกให้รู้ว่าจะพูดเรื่องอะไร

ข. ย่อหน้า**แสดง**ความคิด → สำคัญสุดๆ เพราะทำหน้าที่เสนอสาระสำคัญทั้งหมดของเรื่อง **แต่ละย่อหน้าจะแสดงความคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว****

ค. ย่อหน้า**โยง**ความคิด → โยงระหว่างย่อหน้าเข้าด้วยกันให้อ่านแล้ว smooth มากขึ้น

ง. ย่อหน้า**สรุป**ความคิด → สรุปให้ประทับใจ จำได้ นำไปใช้เป็น สรุปเพียงประโยคเดียวก็ได้

๕) ประโยชน์ของย่อหน้า

ช่วยจำกัดขอบเขต ช่วยจัดลำดับความคิดในการเขียน

ให้ผู้อ่านได้พักสายตา และพักสมองเมื่อจบแต่ละย่อหน้า

ให้เข้าใจง่ายและรวดเร็วตามวัตถุประสงค์ของคนเขียน

๗. ลำดับความคิด เหตุผล และการเรียบเรียงข้อมูล

๑) การลำดับความคิด มักจะเรียงตาม

ก. ลำดับเวลาก่อนหลัง เช่น

- ๑๘๖๙ Miescher สกัดสารพันธุกรรมออกจากนิวเคลียส เขาเรียกว่า nuclein ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็น nucleic acid เนื่องจากพบในนิวเคลียส และมีสภาพเป็น acid
- ๑๙๐๙ A.E.George ศึกษากลไกการสังเคราะห์ DNA : DNA synthesis
- ๑๙๒๐ Levene ศึกษาสมบัติทางเคมีของ nucleic acid

ข. ลำดับตามสถานที่ก่อนหลัง เช่น

“ด้านหน้าสวนสาธารณะ MU มีไม้มานานพันธุ์ประดับเรียงรายรอบแนวถนน ถัดเข้ามาก็เจอบ่อน้ำที่ใสสะอาด เต็มไปด้วยปลาหลายชนิด มีเปิดที่ว่ายน้ำไปมา ตลอดจนมีต้นไม้อันใหญ่ที่ให้ร่มเงาเหมาะแก่การนั่งสนทนาหรือทานอาหารในยามเย็น เดินเข้าไปอีกเล็กน้อยก็เจอสนามเด็กเล่นที่จำลองชายหาดของทะเลบางแสนมาอย่างเต็มรูปแบบ...”

ค. ลำดับตามเหตุผลจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย เช่น

I “กว่าที่นักวิทยาศาสตร์คนหนึ่งจะผลิตผลงานออกมาสู่สาธารณชนก็ต้องใช้เวลานานนับสิบปี กว่าที่นักการเมืองจะสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนก็ต้องใช้ความจริงใจและความอดทนอย่างมากมาย หรือแม้กระทั่งสถาปัตยกรรมอันสง่างามจะเสร็จสมบูรณ์ก็ต้องแลกมาด้วยความพยายามของสถาปนิก หรือแม้กระทั่งต้องแลกมาด้วยหยาดเหงื่อไม่รู้กี่หยดของกรรมกร ก็เช่นเดียวกับความสำเร็จของเธอเอง ที่ต้องค่อยๆ ถูกลบไปด้วยความพยายามและความอดทนทั้งหมดในชีวิต” ยกข้อความจากความพยายามของบุคคลหลายๆอาชีพมาโยงเข้าหาความสำเร็จของคนๆเดียว ฉะนั้นจึงสรุปว่า ทุกอย่างสำเร็จได้ด้วยความพยายาม

II “นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดลทุกคนเป็นคนเก่งและเป็นคนดี นาย ก เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล นาย ก จึงเป็นคนดีด้วย”

ง. ลำดับตามเหตุผลจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม เช่น

“พริ้ง เป็นนักศึกษา ม.มหิดลที่หน้าตาน่ารัก ฉะนั้นนักศึกษาหญิงของ ม.มหิดลจึงน่ารักทุกคน”

๒) เหตุผล

ก. โครงสร้างของการแสดงเหตุผล

ก) เหตุ คือ การกระทำที่เกิดขึ้นก่อน ในข้อสอบมักจะใช้คำว่า **ข้อสนับสนุน**

ข) ผล คือ สิ่งที่เกิดขึ้นหลัง ในข้อสอบมักใช้คำว่า **ข้อสรุป**

ข. วิธีการให้เหตุผล

ก) การใช้เหตุผลแบบอุปนัย (วิธีจำ อธิบายว่าเป็นเหมือนตัวเอง สรุปแบบหน้าตาเฉย)

- คือ การคาดคะเนจาก กรณีเฉพาะ ไป กรณีทั่วไป หรือเห็นเพียงบางส่วนแล้วเหมารวมเป็นส่วนใหญ่
- เป็นการให้เหตุผลที่ **ไม่จำเป็นต้องถูกต้อง**

เช่น พี่สาวเขายืน น้องสาวก็คงยืนเช่นกัน

ปีที่แล้วนายบอกว่าน้ำไม่ท่วม ปีนี้คงไม่ท่วมเช่นกัน (บ้าไปแล้ว ไม่ท่วมหรือจะ อธิ)

เขาได้ A ชิวะ เขาคงได้ A แคลคูลัสด้วย (สาธุให้ได้เหอะ :))

เศรษฐกิจก้าวไกล ชนบทไทยไม่แห้งแล้ง

ข) การใช้เหตุผลแบบนิรนัย

- คือ การคาดคะเนจาก กรณีทั่วไป ไป กรณีเฉพาะ หรือเห็นเพียงบางส่วนแล้วเหมารวมเป็นส่วนใหญ่
- เป็นการให้เหตุผลที่ **ถูกต้อง เป็นเรื่องจริง หรือสัจธรรม**

เช่น ทุกคนต้องตาย ฉันทก็เช่นกัน

ความขยันคือจุดเริ่มต้นแห่งความสำเร็จ

นักศึกษามหิดลทุกคนจะต้องเรียน MUGE คณะวิทย์ก็ต้องเรียน MUGE เช่นกัน



ค. การวางโครงสร้างเหตุผล (การเรียบเรียงเหตุผล)

ก) เหตุ มาก่อน ผล

- สังเกตจากคำเชื่อม “**ดังนั้น จึง ก็เลย เพราะฉะนั้น ทำให้**”

เช่น ฝนตกหนัก น้ำจึงท่วม

เด็ก SC ขยัน จึงได้เกรด A ทุกคน

เด็กมหิดลเก่งกว่าเด็กจุฬา เพราะฉะนั้น มหิดลจึงเป็นมหาลัยอันดับหนึ่งของไทย

ข) ผล มาก่อน เหตุ

- สังเกตจากคำเชื่อม “เพราะ เนื่องจาก ด้วย”

เช่น มาลีสู้ชีวิต เธอไม่มีพ่อแม่ส่งเสีย (ละคำว่า เพราะ ไว้)

เรยาชอบคนง่าย เธอออกหักเป็นประจำ (ละคำว่า เพราะฉะนั้น ไว้)

น้ำท่วม เพราะ ฝนตก

ง. เหตุผลที่ไม่สมเหตุผล

มีเหตุมีผล แต่สิ่งนั้นไม่เข้าที่ คือ แถ่ได้อีก !! เช่น

→ วิสุทธิ์สอบได้เกรด A เพราะเขาเตะฟุตบอลทุกวัน

เหตุ เขาเตะฟุตบอลทุกวัน

ผล วิสุทธิ์สอบได้เกรด A

มีเหตุและผล แต่เหตุผลไม่สมเหตุผล คือไม่สมควร นั่นเอง

๘. การรับสาร ส่งสารเพื่อแสดงความคิดเห็น

ก. การพูดแสดงความคิดเห็น คือ การเสนอข้อสรุป (ผล) และข้อสนับสนุน (เหตุ) ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการที่เสนอให้ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูดมีความเห็นอย่างไร

- ผู้พูดต้องมีเหตุผล มีหลักฐานที่สนับสนุนความคิดของตนเองด้วยเสมอ

- ต้องไม่มีอคติ ไม่ใช้อารมณ์ ฟังความคิดของคู่สนทนา ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ

ข. การบรรยาย และพรรณนา

ก) การบรรยาย คือ การเล่าเรื่องต่างๆ เพื่อให้รู้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

สามารถใช้ถ้อยคำแสดงการเคลื่อนไหวเพื่อประกอบการพูดได้ เช่น *ช้างกำลังเดินในป่าใหญ่...*

ข) การพรรณนา คือ การเล่าเรื่องต่างๆ แบบเห็นภาพ ได้ยิน ได้กลิ่น รู้สึกอย่างสุดซึ้ง

บางครั้งอาจใช้คำที่แลดูหยาบประกอบด้วย

Check concept

พิจารณาว่าข้อความใดเป็นการเขียนแบบบรรยาย (ใช้แทนด้วยตัว A) หรือแบบพรรณนา (ใช้แทนด้วยตัว B)

.....๑. เข้าไปก็ต้องตกตะลึงกับความตระการตาของถ้ำ หินงอกหินย้อยที่สะท้อนแสงอาทิตย์เป็นประกายแวววาว รวกับเพชรที่ผ่านการเจียรไนมาเป็นอย่างดี อากาศภายในถ้ำเย็นกว่าข้างนอกมา กลิ่นของดินที่ชื้นน้ำทำให้หวนระลึกย้อนไปถึงชีวิตในสมัยเด็กๆ

.....๒. รถเมย์คันหนึ่งแล่นด้วยความเร็วสูงก่อนจะปะทะกับรถยนต์ยี่ห้อฮอนด้าสีดำ รถฮอนด้าพลิกคว่ำไปข้างถนน ๒-๓ ตลบ ก่อนจะมีการระเบิดขึ้น คว้นสีดำพุ่งไปทั่วบริเวณ คนที่ขับรถผ่านไปต่างหยุดรถเพื่อรอดูเหตุการณ์ ทำให้รถติดไปทั่วท้องถนน

.....๓. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ถือเป็นหนึ่งสถานที่สำคัญทางระบบนิเวศของไทย เพราะที่นี่เป็นจุดเริ่มต้นของหลายๆชีวิต

ไม่ว่าจะเป็นลิง ค่าง ชะนี เสือ หรือแม้กระทั่งพันธุ์ไม้ที่หาได้ยากแล้วในปัจจุบัน

.....๔. มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นมหาวิทยาลัยที่มีประวัติยาวนานกว่าหนึ่งร้อยปี เริ่มต้นจากโรงเรียนแพทยากร ดำเนินการพัฒนาและสรรค์สร้างคุณภาพทางการศึกษามาจนถึงปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า “มหิดล” ถือเป็นอีกสถาบันหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศไทยก้าวสู่ความเป็นสากลบนพื้นฐานความเป็นไทยอย่างยั่งยืน

เฉลย ๑) B ๒) B ๓) A

๙. การเขียน และการตรวจประเมินเรียงความ

ก) ความเรียง กับ เรียงความ

ความเรียง คือ ข้อความที่นำมาเรียงต่อกัน โดยใช้คำเชื่อม แต่ไม่ได้มีการเรียบเรียงให้สละสลวยหรือมีศิลปะ

เรียงความ คือ การใช้ภาษาเรียบเรียงให้เป็นเนื้อเรื่อง อาจเป็นการแสดงความเห็น ความรู้สึก หรือจินตนาการ

- เรียงความมีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง และสละสลวย มีศิลปะในการเรียบเรียง
- รูปแบบของเรียงความจะต้องประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง สรุปเสมอ แต่ไม่จำเป็นต้องมี ๓ ย่อหน้าเท่านั้นนะ โดยแต่ละส่วนอาจมีหลายย่อหน้าได้

ข) ลักษณะของเรียงความที่ดี (มี ๓ ส ๑ อ)

มีเอกภาพ = มีความเป็นหนึ่งเดียว เขียนเรื่องไหนก็เรื่องนั้น ไม่ออกทะเล หรือหลุดประเด็น

มีสัมพันธภาพ = เขียนให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ไม่วกวน

มีสาระดีภาพ = มีสาระ มีประโยชน์ สร้างสรรค์ สอดคล้องกับหัวเรื่องและจุดประสงค์

มีศิลปะ = มีเทคนิคการใช้ภาษาที่ถูกต้องสละสลวย ใช้การบรรยายหรือพรรณนาได้เหมาะสม

** หัวข้อของเรียงความถือเป็นส่วนที่สำคัญ เพราะเป็นส่วนที่กำหนดแนวเนื้อหาที่จะเขียน

ค) โวหารที่ใช้ในเรียงความ

บรรยายโวหาร = เขียนบรรยายทั่วไป ให้รู้เรื่องราว

พรรณนาโวหาร = ทำให้เห็นภาพ มีอารมณ์ร่วม

เทศนาโวหาร = เน้นการทำให้คล้อยตาม ชักจูงให้เชื่อ หรือการสอน การให้แง่คิด

สาธกโวหาร = ยกตัวอย่างเพื่ออธิบายให้แจ่มแจ้ง เป็นตัวเสริมบรรยาย, พรรณนา และเทศนาโวหาร

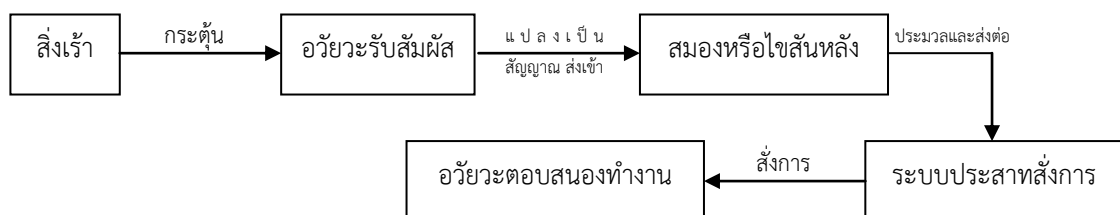
อุปมาโวหาร = เป็นการเปรียบเทียบด้วยการยกตัวอย่าง เกิดความชัดเจนด้านความหมาย เห็นภาพ

๑๐. การเชื่อมโยงความคิด

การคิดเชื่อมโยง คือ การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่ต่อเนื่องกัน

ช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น เช่น

ก. การอธิบายการทำงานของระบบประสาท

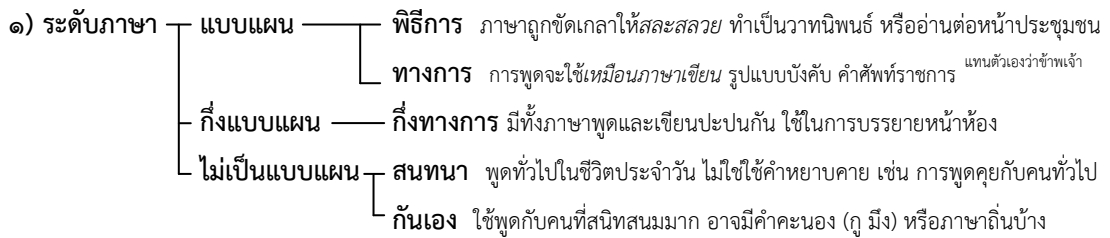


ข. อาหารทะเล^A ทำให้ ไขมันในเลือดสูง^B A เป็นสาเหตุให้เกิด B

ค. ฟ้ายะลาโยไร^A เป็นสมุนไพรที่มีประโยชน์^B A เป็นส่วนประกอบของ B

ง. ถึงปีนังจกรยานเป็นแล้ว^A ก็ไม่ควรประมาท^B A เป็นสิ่งที่มาแย้ง B

๑๑.ระดับภาษา และคำราชาศัพท์



๒) คำราชาศัพท์ (ถ้อยคำที่สุภาพถูกแบบแผน)

หมายถึงถ้อยคำที่ใช้พูดถึงบุคคล เรื่องราว หรือสิ่งทั้งปวง ที่กล่าวถึงหรือเขียนอย่างถูกหลักเกณฑ์ เป็นคำสุภาพใช้เป็นภาษาราชการ ** ไม่ได้หมายถึงถ้อยคำที่ใช้เฉพาะสำหรับพระราชทานนั้น แต่ต้องใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลด้วย **

กฎเกณฑ์บางประการของคำราชาศัพท์

ก. การทำคำนามให้เป็นนามราชาศัพท์

นามธรรมดา ----> นามระดับสูง ----> นามราชาศัพท์

เช่น มือ ----> หัตถ์ ----> พระหัตถ์

ความคิด ----> ดำริ ----> พระดำริ

ข. การใช้คำว่า พระบรม พระราช และพระ

คำเดิมหน้า	ที่ใช้	ตัวอย่าง
พระบรม	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เท่านั้น	พระบรมราโชวาท พระบรมอัฐิ พระบรมมหาราชวัง พระบรมราชินีนาถ (ราชินีของในหลวง) พระบรมโอรสาธิราช (ลูกชายของในหลวง) พระปรมาภิไธย
พระราช	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระ...พระบรม	พระราชดำรัส พระราชบิดา พระราชหลุทัย พระราชหัตถเลขา (จดหมาย)
พระ	ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป	พระหัตถ์ พระกร พระบาท พระเศียร พระเกี้ยว พระตำหนัก พระแท่น

ค. คำนามที่ต่อท้ายด้วยคำว่า “ต้น” และ “หลวง”

เช่น ประพาสต้น เรือต้น ช้างต้น หลานหลวง เรือหลวง เป็นคำราชาศัพท์

ส่วนคำว่า ถนนหลวง เขาหลวง ทะเลหลวง ภรรยาหลวง คำว่าหลวงนั้นแปลว่า ใหญ่

ง. คำนามที่ใช้คำไทยประสมกับคำต่างประเทศ

เช่น รีมพระโอษฐ์ ฝ่าพระบาท เส้นพระเกศา (คำไทย + คำบาลี หรือคำเขมร)

จ. การใช้คำสรรพนามราชาศัพท์

บุรุษที่	คำสรรพนาม	ผู้พูด	ผู้ฟัง
๑	ข้าพระพุทธเจ้า	บุคคลทั่วไป (ทั้งชายและหญิง)	พระมหากษัตริย์ เจ้านายชั้นสูง
	เกล้ากระหม่อมฉัน	บุคคลทั่วไป (ญ)	เจ้านายชั้นรองลงมา
	เกล้ากระหม่อม	บุคคลทั่วไป (ช)	
๒	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	เจ้านาย/บุคคลทั่วไป	พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ
	ใต้ฝ่าละอองพระบาท		พระบรมโอรสาธิราช พระบรมราชกุมารี
	ใต้ฝ่าพระบาท		เจ้านายชั้นสูง
	ฝ่าพระบาท	เจ้านายที่เสมอกัน	เจ้านายชั้นหม่อมเจ้า ถึง พระเจ้าวรวงศ์เธอ
๓	พระองค์	บุคคลทั่วไป	พระมหากษัตริย์
	พระองค์ท่าน		เจ้านายชั้นสูง
	ท่าน		เจ้านาย

ฉ. เสด็จพระราชดำเนิน (เดินทางไป กลับ)

หมายความว่า เดินทาง ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ พระบรมโอรสาธิราช
สมเด็จพระเทพฯ

ช. ทรงพระดำเนิน (เดิน)

ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ พระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระเทพฯ
และพระราชวงศ์ชั้นเจ้าฟ้า

ซ. คำว่า “โดยเสด็จฯ” และ “โดยเสด็จ”

โดยเสด็จฯ = โดยเสด็จพระราชดำเนิน ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ
พระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระเทพฯ

โดยเสด็จ ใช้กับพระราชวงศ์ชั้นเจ้าฟ้า ถึงหม่อมเจ้า

ณ. คำว่า “เป็น , มี” กับ “ทรงเป็น , ทรงมี”

เป็น/มี + ราชาศัพท์ เช่น เป็นพระราชโอรส มีพระราชดำรัส เป็นพระประมุข

ทรงเป็น/ทรงมี + คำธรรมดา เช่น ทรงเป็นประธาน ทรงมีทุกข์

ด. การใช้คำราชาศัพท์แทนคำว่า “เกิด”

เสด็จพระราชสมภพ ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ พระบรมโอรสาธิราช
สมเด็จพระเทพฯ

ประสูติ ใช้กับเจ้านายชั้นรองลงมา

ฎ. การใช้คำราชาศัพท์แทนคำว่า “ตาย”

สวรรคต ใช้กับพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระบรมราชชนนี พระบรม...

ทิวงคต ใช้กับพระยุพราช ปัจจุบันไม่ค่อยใช้กันแล้ว

สิ้นพระชนม์ ใช้กับสมเด็จพระเจ้าฟ้า พระองค์เจ้า สมเด็จพระสังฆราช

สิ้นชีพิตักษัย, ถึงชีพิตักษัย ใช้กับหม่อมเจ้า

ถึงแก่ภรรณภาพ, มรณภาพ ใช้กับพระ เณร

ถึงแก่อสัญกรรม ใช้กับ องคมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานสภา ประธานาธิบดีต่างประเทศ

ถึงแก่กรรม, เสียชีวิต, สิ้นชีวิต ใช้กับบุคคลทั่วไป

ฐ. การใช้คำราชาศัพท์แทนคำว่า “อายุ”

พระชนมพรรษา.....พรรษา ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ

พระชนมายุ.....พรรษา ใช้กับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สมเด็จพระเทพฯ

พระชันษา.....ปี ใช้กับพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์อื่นๆ

ฑ. การใช้คำขึ้นต้น คำลงท้าย

คำขึ้นต้น คำลงท้าย	การใช้
คำขึ้นต้น	พระมหากษัตริย์ และพระบรมราชินีนาถ “ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองธุลีพระบาท” สมเด็จพระ...พระบรม... “ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาท”
คำลงท้าย	เมื่อพูด “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ” เมื่อเขียน “ควรมิควรสุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม”

ข้อควรระวัง

- ห้ามใช้ ทรง + กิริยาราชศัพท์ เช่น ทรงโปรด โปรด เป็นกิริยาราชศัพท์ ทรงเสวย ทรงบรรทม
- ไม่ + ทรง เช่น ไม่ทรงกังวล
- ทรง + พระ ได้ทุกคำ ยกเว้น ทรงพระราชทาน **x**
- เดินทางจากเมืองหลวง (กทม.) ไปต่างจังหวัด ใช้ เสด็จฯ แปรพระราชฐาน
- เดินทางจากต่างจังหวัด กลับมายัง เมืองหลวง(กทม.) ใช้ เสด็จฯ วัติพระนคร
- คำว่า ต่อหน้า เราใช้ว่า เฉพาะ พระพักตร์ หรือ หน้า ที่นั่ง
** ไม่ใช่ว่าเฉพาะพระที่นั่ง เพราะพระที่นั่งหมายถึง ดิگ



๑๒. คำทับศัพท์ คำศัพท์เฉพาะศาสตร์

ดูการเขียนคำศัพท์ในหนังสือด้านหน้า และด้านหลังนะครับ

๑๓.การอ่านแบบต่างๆ

๑) อ่านแบบคร่าวๆ (Skimming) : ภาพรวมคืออะไร

= อ่านเร็วๆ เพื่อให้เห็นภาพรวม มีจุดหมายเพื่อหาว่าชื่อเรื่องว่าอะไร หาใจความของเรื่อง (หา Keyword)

๒) อ่านแบบกวาดสายตา (Scanning) : เจอคำถามพุ่งเข้าตอบ

= อ่านเร็วๆ เพื่อหาสาระที่เราต้องการ อ่านเพื่อหาคำตอบ ไม่สนใจเนื้อหาส่วนอื่นที่ไม่ต้องการ

๓) อ่านอย่างละเอียด (Intensive Reading) : เจ็เอียด (ละเอียด)

= อ่านทุกถ้อยคำเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระในงานเขียนนั้นๆ
